

Sygn. akt.

SĄD REJONOWY w LESZNIE
II WYDZIAŁ KARNY
61-100 Leszno, ul. Kasprówicza 1
tel. 065/5293420, fax 065/5206993

ODPIS

POSTANOWIENIE

Dnia 31 grudnia 2010r.

Sąd Rejonowy w Lesznie w II Wydziale Karnym w składzie:
Przewodniczący : SSR Tomasz Momot

Protokolant : Justyna Sieracka

Przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Lesznie : Jacka Szymanowskiego

Po rozpoznaniu w dniu : 31.12.2010r.

W sprawie **zażalenia przedstawiciela ustawowego pokrzywdzonej L S na**
postanowienia prokuratora z .08.2010r. w sprawie o odmowie wszczęcia
śledztwa.

Z urzędu : w przedmiocie przedstawienia Trybunałowi Konstytucyjnemu pytania prawnego oraz zawieszenia postępowania.

Postanowił

1. Na podstawie art. 193 Konstytucji RP i art. 3 ustawy z dnia 01.08.1997r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. 1997r., nr 102, poz. 643 z zm.) przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne :
- czy § 6 ust. 1 i § 111 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13.01.2004r. w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności oraz dokumentowania tych czynności (Dz. U. Z 2004r., nr 15, poz. 142) jest zgodny z art. 31 ust. 1 i 3 i art. 41 ust. 1 i 2 Konstytucji RP oraz z art. 5 ust. 1a – 1c i art. 5 ust. 4 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 04.11.1950r. (Dz. U. 1993r., nr 61, poz. 284 z zm.).
2. Na podstawie § 106 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23.02.2007r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. 2007r., nr 38, poz. 249) zawiesić postępowanie w sprawie.
3. Na podstawie art. 27 ust. 2 a ustawy z dnia 01.08.1997r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz 643 ze zm.) Sąd Rejonowy w Lesznie zgłasza swój udział w postępowaniu wszczętym na skutek pytania prawnego z dnia 31.12.2010r. w sprawie i wyznacza sędziego Tomasza Momota jako przedstawiciela Sądu Rejonowego w Lesznie do udziału w postępowaniu wszczętym na skutek powyższego pytania prawnego.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 193 Konstytucji RP i art. 3 ustawy z dnia 01.08.1997r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. 1997r., nr 102, poz. 643 z zm.) każdy sąd może przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, z ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem.

Co więcej zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 24.06.2004r. Sygn. III CK 536/02 pub. w systemie informacji prawnej Lex nr 172784 i wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 16.04.2004r. Sygn. I CK 291/03 pub. OSNC 2005/4/71 sąd nie może odmówić zastosowania obowiązującego przepisu ustawy uznając go za niezgodny z Konstytucją. W takim przypadku, jeżeli sąd ma przekonanie co do niezgodności przepisu ustawy z Konstytucją lub ma wątpliwości w tym względzie to na podstawie powołanych powyżej przepisów ma obowiązek zwrócić się do Trybunału Konstytucyjnego z odpowiednim pytaniem prawnym.

Sąd zważył co następuje :

Zdaniem sądu okoliczności sprawy Sądu Rejonowego w Lesznie ujawniły zasadność zwrócenia się do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym szczegółowo opisanym w pkt I postanowienia.

Do tutejszego sądu wpłynęły akta prokuratora Prokuratury Rejonowej w W o sygn. – wraz z zażaleniem przedstawiciela ustawowego pokrzywdzonej L S – S S na postanowienia prokuratora z dnia .08.2010r. w sprawie o odmowie wszczęcia śledztwa

Przedstawiciel ustawowy pokrzywdzonej L S – S S zaskarżył bowiem postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w W z dnia .08.2010r. o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie o czyn z art. § kk i art. § kk wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego.

Prokuratura Rejonowa w W w wyniku zawiadomienia dokonanego przez S S prowadziła postępowanie przygotowawcze dotyczące czynów z art. § kk i art. § kk polegających na tym, że w okresie od 12.2009r. do 04.2009r. w L dyrektor Aresztu Śledczego w L nie dopełnił obowiązków i przekroczył uprawnienia w toku wykonywania tymczasowego aresztowania L S w ten sposób, że wykonał tymczasowe aresztowanie pokrzywdzonej jako osoby chorej psychicznie oraz **zaniechał niezwłocznego zwolnienia** pokrzywdzonej z aresztu.

W ramach prowadzonego postępowania przygotowawczego prokurator Prokuratury Rejonowej w W ustalił, że pokrzywdzona L S była osobą tymczasowo aresztowaną na mocy postanowień Sądu Rejonowego w P do dnia .05.2010r. do sprawy prowadzonej przez Prokuraturę Rejonową w P przeciwko pokrzywdzonej L S podejrzanej o popełnienie czynów z art. kk w zw z art. kk.

W ramach prowadzonego postępowania przygotowawczego przez Prokuraturę Rejonową w P w sprawie z uwagi na opinię biegłych lekarzy psychiatrów prokurator nadzorujący to postępowanie przygotowawcze postanowieniem z dnia .04.2009r. **uchylił** stosowany wobec pokrzywdzonej L S środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania i **wydał nakaz zwolnienia**. Dokumenty te zostały przesłane drogą faksową do Aresztu Śledczego w L w dniu 15.04.2009r., a także oryginały tych dokumentów pocztą. Oryginały tych dokumentów wpłynęły do Aresztu Śledczego w L w dniu 19.04.2009r. i w tym to dniu pokrzywdzona L S została **zwolniona** z Aresztu

Śledczego w L

Prokurator Prokuratury Rejonowej we W analizując przedstawioną sytuację w ramach prowadzonego postępowania przygotowawczego uznał, że zebrany materiał dowodowy nie pozwalał na uznanie, że dyrektor Aresztu Śledczego w L nie dopełnił swoich obowiązków czy też przekroczył swoje uprawnienia **zwalniając** pokrzywdzoną L S z aresztu dopiero w dniu **19.04.2009r.**, a nie w dniu **15.04.2009r.**, kiedy to prokurator uchylił postanowienie o tymczasowym aresztowaniu, wydał nakazy zwolnienia i faksem przesłał stosowne dokumenty do Aresztu Śledczego w L .

Prokurator odmawiając w tym zakresie wszczęcia śledztwa wskazał, że podstawą **zwolnienia** osoby z aresztu zgodnie z art. 111 ust. 2 pkt 1a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13.01.2004r. W sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawienie wolności oraz dokumentowania tych czynności (Dz. U. Z 2004r., nr 15, poz. 142) mogą być jedynie oryginały dokumentacji , a oryginały dokumentacji wpłynęły do Aresztu Śledczego w L w dniu **19.04.2009r.** i wówczas to pokrzywdzona L S została zwolniona z aresztu.

Z powyższą argumentacją nie zgodził się skarżący przedstawiciel pokrzywdzonej L S - S S wskazując w istocie że tak naprawdę podstawą pozbawienia **wolności** danej osoby może być jedynie decyzja wydana przez uprawniony do tego organ i w przedmiotowej sprawie uprawniony organ tj. prokurator w dniu 15.04.2009r. uchylił tymczasowe aresztowanie pokrzywdzonej L S i dlatego winna być ona zwolniona z aresztu tego samego dnia tj. 15.04.2009r. albowiem z tym dniem odpadła podstawa jej tymczasowego aresztowania , nie istniała żadna decyzja uprawnionego organu mogąca być podstawą dalszego pozbawienia wolności wobec pokrzywdzonej L S

Nadto skarżący S S podniósł, że w związku z tym pokrzywdzona L S była bezprawnie pozbawiona wolności w okresie od 15.04.2009r. do 19.04.2009r., wskazując, że z chwilą uchylenia aresztu w dniu 15.04.2009r. nie było podstaw do dalszego pozbawiania wolności pokrzywdzonej L S i nie może w tym wypadku stanowić uzasadnienia dla pozbawienia wolności brak wpływu oryginalnych dokumentów do Aresztu Śledczego w L albowiem decyzja co do uchylenia aresztu i zwolnienia zapadła w dniu 15.04.2009r. i w tym dniu pokrzywdzona winna być zwolniona z aresztu – w domyśle obieg dokumentacji nie powinien obciążać w tym wypadku pokrzywdzonej L S , która miała prawo oczekiwać ze wyjdzie na wolność z chwilą, gdy odpadną przyczyny jej aresztowania , a tą przyczyną było uchylenie aresztu w dniu 15.04.2009r. przez uprawniony organ – prokuratora i nakazanie zwolnienia.

W świetle powyższego oraz mając na uwadze unormowania § 6 ust. 1 i § 111 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13.01.2004r. W sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawienie wolności oraz dokumentowania tych czynności (Dz. U. Z 2004r., nr 15, poz. 142) sąd powziął wątpliwość co do zgodności tych przepisów z Konstytucją RP i Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w zakresie wskazanym w pkt 1 postanowienia.

Mianowicie zgodnie z § 6 ust. 1 i § 111 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13.01.2004r. W sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawienie wolności oraz dokumentowania tych czynności (Dz. U. Z 2004r., nr 15, poz. 142) **nie podlega wykonaniu rozstrzygnięcie skutkujące zwolnienie osadzonego**, zawarte w dokumencie **doreczonym** za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz, poza wypadkami wymienionymi w rozporządzeniu, za

pośrednictwem telefaksu i zwolnienie tymczasowo aresztowanego ze sprawy następuje w dniu upływu terminu stosowania tymczasowego aresztowania albo w **dniu wpływu dokumentów wymienionych w ust. 2 tegoż przepisu.**

Tak więc z powyższych przepisów wynika, że podstawą zwolnienia danej osoby z aresztu mogą być oryginały dokumentów, które wpłynęły do jednostki wykonującej areszt i zwolnienie nie może odbyć się na podstawie tych samych dokumentów doręczonych i przesłanych wcześniej za pomocą bezpośrednich urządzeń komunikacji jakim jest faks.

Przepis § 111 jedynie wyjątkowo dopuszcza zwolnienie danej osoby z aresztu w oparciu o dokumenty nadesłane za pośrednictwem faksu, ale są to sytuacje wyjątkowe i enumeratywnie wymienione w przepisie § 111 ust. 6 i w zakresie tych wyjątkowych sytuacji w istocie nie mieszczą się tak naprawdę najczęściej i powszechnie występujące w praktyce podstawy zwolnienia osób z aresztu jak decyzje sądów, czy prokuratorów.

Zadaniem sądu mamy więc do czynienia z sytuacją, że powołane przepisy § 6 ust. 1 i § 111 ust. 4 aktu normatywnego o randze rozporządzenia dopuszczają sytuację, że w areszcie może przebywać i być pozbawiona wolności osoba pomimo tego iż nie ma podstawy prawnej uprawnionego organu uzasadniającej dalsze pozbawienie wolności, **a pozbawienie wolności sprowadza się tylko do oczekiwania na wpływ dokumentów**, a więc pozbawienie wolności sprowadza się do czynności „technicznej”. Która nie może obciążać osoby pozbawionej wolności, a Państwo winno w tym zakresie zapewnić szybkie i sprawne wykonanie decyzji z jej finalnym skutkiem w postaci opuszczenia aresztu przez osobę pozbawioną wolności. .

Szczególnie widoczne jest to w analizowanej sprawie gdzie decyzją uprawnionego organu jakim był prokurator areszt został uchylony w dniu 15.04.2009r., a pokrzywdzona L S nadal przebywała w warunkach aresztu pomimo tego, że już istniała decyzja uprawnionego organu w pełni pozwalająca na opuszczenie aresztu i tak naprawdę z chwilą wydania tej decyzji, nie było podstawy prawnej tymczasowego aresztowania.

Zdaniem sądu w tym miejscu dochodzimy do sedna i ujawnionych wątpliwości, a mianowicie czy § 6 ust. 1 i § 111 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13.01.2004r. W sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawienie wolności oraz dokumentowania tych czynności (Dz. U. Z 2004r., nr 15, poz. 142) jest zgodny z art. 31 ust. 1 i 3 i art. 41 ust. 1 i 2 Konstytucji RP oraz z art. 5 ust. 1a – 1c i art. 5 ust. 4 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 04.11.1950r. (Dz. U. 1993r., nr 61, poz. 284 z zm.).

Zgodnie z art. 31 ust. 1 i 3 i art. 41 ust. 1 i 2 Konstytucji RP oraz z art. 5 ust. 1a – 1c i art. 5 ust. 4 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 04.11.1950r. (Dz. U. 1993r., nr 61, poz. 284 z zm.) :

- **wolność człowieka** podlega ochronie prawnej,
- **ograniczenia** w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być **ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy**, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw,
- każdemu **zapewnia się wolność osobistą**. **Pozbawienie lub ograniczenie wolności może nastąpić tylko na zasadach i w trybie określonych w ustawie**,
- każdy pozbawiony wolności **nie** na podstawie wyroku sądowego **ma prawo odwołania się do sądu w celu niezwłocznego ustalenia legalności tego pozbawienia**,

- każdy ma prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego. Nikt nie może być pozbawiony wolności, z wyjątkiem następujących przypadków i w trybie ustalonym przez prawo:
 - a) zgodnego z prawem pozbawienia wolności w wyniku skazania przez właściwy sąd;
 - b) zgodnego z prawem zatrzymania lub aresztowania w przypadku niepodporządkowania się wydanemu zgodnie z prawem orzeczeniu sądu lub w celu zapewnienia wykonania określonego w ustawie obowiązku,
 - c) zgodnego z prawem zatrzymania lub aresztowania w celu postawienia przed właściwym organem, jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia czynu zagrożonego karą, lub, jeśli jest to konieczne, w celu zapobieżenia popełnieniu takiego czynu lub uniemożliwienia ucieczki po jego dokonaniu,

- każdy, kto został **pozbawiony wolności** przez zatrzymanie lub aresztowanie, ma prawo **odwołania się** do sądu w celu ustalenia bezzwłocznie przez sąd legalności pozbawienia wolności i zarządzenia zwolnienia, jeżeli pozbawienie wolności jest niezgodne z prawem.

Zdaniem sądu przepisy § 6 ust. 1 i § 111 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13.01.2004r. W sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności oraz dokumentowania tych czynności (Dz. U. Z 2004r., nr 15, poz. 142) nie spełniają tych standardów.

Po pierwsze wskazać należy, że jak to wynika z rozdziału 28 kpk - „środki zapobiegawcze”, a więc aktu normatywnego o randze **ustawy**, sądy są uprawnione do stosowania i przedłużania środków zapobiegawczych w postaci tymczasowego aresztowania, natomiast prokurator w ramach prowadzonego postępowania przygotowawczego może uchylić zastosowany środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania.

Mamy więc do czynienia z sytuacją, że akt normatywny o randze **ustawy** przyznał sądom i prokuratorom kompetencję do podejmowania decyzji w przedmiocie tymczasowego aresztowania, a więc środka zapobiegawczego skutkującego pozbawieniem wolności określonej osoby.

Tymczasem zakwestionowane przepisy § 6 ust. 1 i § 111 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13.01.2004r. W sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności oraz dokumentowania tych czynności (Dz. U. Z 2004r., nr 15, poz. 142), a więc aktu normatywnego o randze **niższej** niż ustawa w istocie dopuszczają i pozwalają na nie dostosowanie się do wydanych decyzji przez uprawnione podmioty i tymczasowe aresztowanie (pozbawienie wolności) osoby wbrew decyzją tych organów.

Wskazać bowiem należy, że w istocie odmówienie zwolnienia danej osoby z aresztu z uwagi na brak oryginalnych dokumentów pomimo dysponowania tymi samymi dokumentami nadesłanymi i doręczonymi za pośrednictwem telefaksu, jest w istocie pozbawieniem danej osoby wolności do czasu wpływu do danej jednostki penitencjarnej dokumentów oryginalnych.

Przy czym zdaniem sądu to pozbawienie wolności nie znajduje umocowania prawnego.

Mianowicie to pozbawienie wolności w istocie odbywa się tylko i wyłącznie na mocy tak naprawdę „technicznych” przepisów aktu normatywnego w postaci **rozporządzenia** nakazujących oczekiwać na wpływ oryginalnej dokumentacji, pomimo tego, że już odpadły podstawy aresztowania, a nawet jednostka wykonująca areszt już wie o tym albowiem dysponuje i posiada doręczone za pośrednictwem telefaksu dokumenty w postaci wymaganego postanowienia oraz nakazu zwolnienia.

Zdaniem sądu w tej sytuacji mamy do czynienia z sytuacją, że jest naruszona **wolność** człowieka, która podlega ochronie prawnej albowiem **pozbawienie** lub **ograniczenie wolności**

może nastąpić **tylko na zasadach i w trybie określonych w ustawie**. Tymczasem w analizowanym przypadku prawo do wolności człowieka jako jedno z fundamentalnych praw jest ograniczone przepisami aktu normatywnego rangi **rozporządzenia**, które nie pozwalają jednostką penitencjarnym zwolnić osoby z aresztu w sytuacji gdy nie wpłynęły jeszcze oryginalne dokumenty, a jednostka penitencyjna posiada już wiedzę o podstawach do zwolnienia uzyskaną z dokumentacji nadesłanej faksem.

Co więcej ta sytuacja nie znajduje również uzasadnienia w innych przepisach tego samego rozporządzenia czyniąc rozwiązania zawarte w § 6 ust. 1 i § 111 ust. 4 jeszcze bardziej nie zrozumiałe i trudne do zaakceptowania w świetle rozwiązań Konstytucji RP i Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Mianowicie w tym samym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości znajdują się wprost przepisy tj. np. § 23 ust. 3 i § 24 ust. 4 pozwalające na pozbawienie człowieka wolności w oparciu o dokumenty doręczone i nadesłane za pośrednictwem telefaksu. Przepisy te bowiem wprost pozwalają na pozbawienie człowieka wolności tylko i wyłącznie w oparciu o dokumentację doręczoną i nadesłaną faksem.

Zdaniem sądu mamy więc do czynienia z trudną do zaakceptowania z punktu widzenia praw do wolności sytuacją, a mianowicie sytuacją która doprowadza do tego, że człowieka można pozbawić wolności w oparciu o mniejsze rygory i wymagania.

Mianowicie mamy do czynienia z sytuacją, że **dla pozbawienia człowieka wolności** wystarcza dokumentacja nadesłana i doręczona **za pośrednictwem telefaksu**, natomiast dokumentacja nadesłana i doręczona za pośrednictwem telefaksu **nie pozwala na zwolnienie** danej osoby z jednostki penitencyjnej. Tak więc aby pozbawić człowieka wolności wystarczają dokumenty nadesłane i doręczone faksem, natomiast by zwolnić człowieka z aresztu jest to praktycznie wyłączone. Tak więc dochodzimy do wniosku, że pozbawienie wolności człowieka, które ze swej istoty jest czymś negatywnym dla człowieka może zostać dokonane w oparciu o dokumenty doręczone i nadesłane faksem, natomiast zwolnienie człowieka z aresztu, a więc uzyskanie przez niego wolności – sytuacja pozytywna dla człowieka – nie może odbyć się przy pomocy dokumentów nadesłanych i doręczonych faksem, a rozporządzenie domaga się okazaniem oryginalnych dokumentów.

Sytuacje takie są nagminne i występują w praktyce bardzo często gdy osoba pozbawiona wolności jest aresztowana i przebywa w jednostce penitencyjnej znajdującej się kilkaset kilometrów od organu decydującego w przedmiocie tymczasowego aresztowania czy też pozbawienia wolności. I o ile w przypadku decyzji takiego organu o tymczasowym aresztowaniu decyzja taka jest doręczana za pośrednictwem faksu i jest natychmiast wykonywana, to w sytuacji gdy ten sam organ procesowy podejmie decyzję o uchyleniu aresztu i zwolnieniu osoby to nie będzie ona wykonana do czasu wpływu oryginalnych dokumentów, nawet pomimo tego, że jednostka penitencyjna będzie już wiedziała o podstawach do zwolnienia bo zostanie doręczone za pośrednictwem faksu postanowienie o uchyleniu aresztu (kary pozbawienia wolności) i nakazy zwolnienia. Co więcej jednostka penitencyjna może nawet te okoliczności dodatkowo potwierdzić w siedzibie organu decydującego.

Ta dysproporcja w przypadku tak istotnego prawa jak prawo do wolności nie znajduje żadnego uzasadnienia z perspektywy rozwiązań Konstytucji RP i Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności..

Co więcej w istocie dochodzimy do sytuacji, że organ procesowy podjął już dawno decyzję o uchyleniu aresztu (pozbawienia wolności), a tym samym „zwróceniu” wolności osobie zatrzymanej, a nawet nakazał zwolnienie, ale decyzja ta przez przepisy § 6 ust. 1 i § 111 ust. 4 nie może być wykonana bo oczekuje się na oryginały dokumentacji.

Z perspektywy obywatela, człowieka pozbawionego wolności uzależnienie uzyskania wolności od wpływu oryginalnych dokumentów do jednostki penitencjarnej wydaje się być nie zrozumiałe i w zasadzie nie może obciążać osoby pozbawionej wolności. To Państwo działające przez swoje organy winno w tym wypadku zapewnić takie rozwiązania, takie możliwości techniczne i logistyczne by obywatel, który mocą decyzji uprawnionego organu odzyskał wolność w konkretnym dniu to by w tym właśnie dniu wolność rzeczywiście odzyskał. Nie ma uzasadnienia dla przetrzymywania osoby w warunkach pozbawienia wolności dlatego, że organy państwa „nie radzą sobie” i nie gwarantują skutecznych procedur z obiegiem dokumentów pozwalających na bezzwłoczne zwolnienie z zakładu karnego i istnieją nieuzasadnione rozwiązaniem kwestii obiegu dokumentów i zwolnień z aresztów z perspektywy osoby pozbawionej wolności. Obywatel ma prawo oczekiwać, że skoro odzyskuje on wolność w danym dniu, to właśnie w tym dniu opuści areszt, a nie kiedy będzie to możliwe w związku z obiegiem dokumentów i rozwiązań w tym zakresie zaproponowanych w akcie normatywnym niższej rangi jakim jest rozporządzenie.

Tym bardziej, że telefaks w dzisiejszych czasach jest narzędziem bezpośredniego komunikowania się i dokumenty doręczane tą drogą w tak istotnych kwestiach jak wolność człowieka winny być w pełni respektowane, tym bardziej, że dokumenty doręczone za pośrednictwem faksu **nie są przeszkodą** do pozbawienia człowieka wolności.

Co więcej poza tym, że przepisy § 6 ust. 1 i § 111 ust. 4 omawianego rozporządzenia powodują pozbawienia człowieka wolności i to odbywa się na podstawie przepisów normatywnych niższych rangą od ustawy i wbrew decyzją uprawnionych ustawowo organów wymiaru sprawiedliwości to jeszcze brak jest możliwości odwołania się od takiej sytuacji osoby pozbawionej wolności do sądu.

Przepisy omawianego rozporządzenia nie przewidują bowiem osobie pozbawionej w taki sposób wolności odwołania się od takiej sytuacji prawnej, co stanowi zdaniem sądu kolejne naruszenie powołanych powyżej przepisów Konstytucji RP i Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, które wprost wskazują, że każdy pozbawiony wolności **nie** na podstawie wyroku sądowego **ma prawo odwołania się do sądu w celu niezwłocznego ustalenia legalności tego pozbawienia**

W istocie mamy więc do czynienia z sytuacją, że przepisy § 6 ust. 1 i § 111 ust. 4 powodują to, że przepisy o randze **rozporządzenia** doprowadzają człowieka do pozbawienia wolności, nawet wbrew wydanym już decyzją uchylającym areszt i nakazującym zwolnienie, to w dodatku człowiek pozbawiony wolności nie ma możliwości odwołania się od takiej sytuacji do sądu i nie ma możliwości by jego sytuacja prawna została poddana kontroli instancyjnej i odwoławczej sprawowanej przez powołane do tego organy państwa - sądy.

Jednocześnie okazało się, że odpowiedź na powyższe wątpliwości ma istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy toczącej się przed sądem albowiem wpływa bezpośrednio na konieczność ustalenia czy w świetle tak obowiązujących przepisów § 6 ust. 1 i § 111 ust. 4 można mówić o niedopełnieniu obowiązków i przekroczeniu uprawnień przez Dyrektora Aresztu Śledczego w L , czy ewentualnie inny organ procesowy jest odpowiedzialny za to, że pokrzywdzona L S była przez cztery dni pozbawiona wolności pomimo tego, że istniała już decyzją pozwalająca pokrzywdzonej na opuszczenie aresztu, a nie została doręczona w sposób umożliwiający bezzwłoczne opuszczenie aresztu.

Nadto, ewentualne rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego pozwoli ustalić w ramach niniejszej sprawy czy pomimo ewentualnej nie konstytucyjności przepisów § 6 ust. 1 i § 111 ust. 4 powołanego rozporządzenia i tak nie będzie podstaw do postawienia komukolwiek zarzutów karnych albowiem na chwilę wydawanych w sprawie decyzji tj. w dniu 15.04.2009r. i 19.04.2009r. obowiązujące przepisy rozporządzenia, choć sprzeczne z Konstytucją RP i Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności nie będą i tak stanowiły podstawy do postawienia

zarzutów albowiem określone organy i tak były zobowiązane w ramach swoich kompetencji i tak stosować zakwestionowane przepisy.

Albowiem jak wynika z powołanego powyżej orzecznictwa Sądu Najwyższego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16.04.2004r. Sygn. I CK 291/03 pub. OSNC 2005/4/71) sąd nie może odmówić zastosowania obowiązującego przepisu ustawy uznając go za niezgodny z Konstytucją. W takim przypadku, jeżeli sąd ma przekonanie co do niezgodności przepisu ustawy z Konstytucją lub ma wątpliwości w tym względzie to na podstawie powołanych powyżej przepisów ma obowiązek zwrócić się do Trybunału Konstytucyjnego z odpowiednim pytaniem prawnym, a nie samodzielnie rozstrzygać.

Zdaniem sądu został więc spełniony kolejny warunek skutecznego pytania prawnego, a mianowicie zostało wykazane , że odpowiedź na pytanie prawne ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy rozpoznawanej przed sądem.

W tym miejscu ubocznie można również dodać, że ewentualne stanowisko Trybunału Konstytucyjnego będzie miało istotny wpływ na dalsze funkcjonowanie w tym zakresie tak istotnych i powszechnych na co dzień czynności jak przyjmowanie i zwalnianie osób do zakładów karnych, czy aresztów śledczych

W świetle powyższego zdaniem sądu wskazane powyżej argumenty wprost ujawniają to, że mamy do czynienia z podstawami uzasadniającymi pytanie prawne

Zdaniem sądu dlatego też zasadnym było wystąpienie z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego jak w pkt 1 postanowienia.

Fakt wystąpienia przez sąd z zapytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego w myśl przepisów wskazanych w pkt 2 postanowienia nakładał obowiązek zawieszenia postępowania w sprawie.

Jednocześnie sąd dostrzegając wagę wskazanego powyżej problemu i znaczenia rozstrzygnięcia dla praktyki sądowej na podstawie art. 27 pkt 2 a ustawy o Trybunale Konstytucyjnym wskazuje, że przed Trybunałem Konstytucyjnym będzie uczestniczył przewodniczący składu orzekającego w sprawie sędzia Tomasz Momot.

/-/ SSR Tomasz Momot

WZGLĘDNOŚĆ Z ORYGINAŁEM
Przedstawiony przez
Przewodniczącą z upoważnienia
Przewodniczącego
KANCELARSKIEGO
URZĘDNIKA SEKRETARIATU
Data: 2011-01-05
PROTOKOŁANT SĄDOWY
mgr Justyna Sieracka